

Lausunnon antaminen valtionosuusjärjestelmän uudistamisesta

Khall § 46
31.3.2014

Pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen hallitusohjelman mukaan valtionosuusjärjestelmä uudistetaan osana kuntarakenneuudistusta. Järjestelmää yksinkertaistetaan ja selkeytetään. Järjestelmän kannustavuutta parannetaan. Hallitusohjelman mukaan uudistuksen tavoitteena on, että perusopetuksen rahoitus jatkossa perustuisi nykyistä enemmän perusopetuksen toimintaympäristöä kuvaaviin indikaattoreihin, esimerkiksi kunnan maahanmuutajien väestöosuuteen, aikuisväestön koulutustasoon sekä työttömyysasteeseen.

Hallitusohjelman mukaan kuntauudistusta ohjaavassa lainsäädännössä otetaan käyttöön kuntauudistusta edistäviä välineitä. Tavoitteena on muun muassa poistaa lainsäädännöstä sekä kuntatalouden rahoitusjärjestelmästä kuntaliitoksia vaikeuttavia tekijöitä.

Valtiovarainministeriön asettaman selvitysmiehen toimeksiannon mukaan valtionosuusperusteiden uudistamisessa tuli tarkastella muun muassa perusteiden läpinäkyvyyttä, lukumäärää, päällekkäisyyttä, korvaustarpeita, ajanmukaisuutta ja soveltuvuutta kuntarakenteen ja palvelutarpeiden muutoksessa. Tavoitteeksi asetettiin uudistaa kuntien valtionosuusjärjestelmä hallitusohjelmassa linjatulla tavalla siten, että uusi lainsäädäntö tulisi voimaan vuoden 2015 alusta.

Lähtökohtana on, että valtion ja kuntien välinen kustannustenjako ei muutu valtionosuusuudistuksen johdosta.

Valtiovarainministeriön asettama selvitysmies Arno Miettinen on valmistellut kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain uudistamista keväästä 2012 alkaen. Hän julkisti alustavat uudistuslinjauksensa helmikuussa 2013. Seuraavana vaiheena valtiovarainministeriö lähetti 17.12.2013 kunnille kommentoitavaksi selvitysmiehen tarkennetut uudistusesitykset ja kriteerit kuntakohtaisine laskelmineen. Kunnilta pyydettiin lausuntoa mm. laskentakriteerien määrästä ja sisällöstä, siirtymäkauden pituudesta ja ylipäätään järjestelmäuudistuksen tarpeesta.

Selvitysmies on valmistellut luonnoksen hallituksen esitykseksi, jonka mukaisesti hän ehdottaa valtionosuusjärjestelmää uudistettavaksi. Valtionosuuslaskelmat on päivitetty vuoden 2014 valtionosuusmäärien tasolle. Uudet kuntakohtaiset laskelmat uudistuksen vaikutuksista valtionosuuksiin ovat kuntien käytössä lausuntokierroksen aikana.

Lausuntopyynnössä pyydetään kiinnittämään huomiota erityisesti

seuraaviin asiakokonaisuuksiin:

- ehdotettaviin kriteereihin
- ikäryhmien ja sairastavuuden painoihin
- muiden kriteerien painoihin
- määräytymisperusteiden laskentaperiaatteisiin
- verotuloihin perustuvaan valtionosuuden tasaukseen
- siirtymätasauksen kestoon ja porrastukseen

Lakiluonnos on oheismateriaalina.

Kunnanjohtaja:

Uudistuksen keskeiset tavoitteet selkeyttää, yksinkertaistaa ja lisätä järjestelmän kannustavuutta ovat hyväksyttäviä samoin kuin kuntaliitoksia vaikeuttavien tekijöiden poistaminen. Laskentakriteereissä tapahtuvien muutosten vuosittainen päivittäminen tulee olla pysyvä käytäntö. Valtionosuusjärjestelmän ja SOTE -rakennemuutoksen riittävä yhteensovittaminen tulee varmistaa.

Ikärakenne- ja sairastavuuskriteereihin esitetyt muutokset ovat perusteltuja edellyttäen, että ne korreloivat palvelujen järjestämisestä aiheutuvien todellisten kustannusten kanssa.

Työttömyyskriteerissä tulisi korottavana tekijänä erikseen huomioida kunnan pitkäaikaistyöttömien määrä.

Verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasausjärjestelmän uudistus vähentää valtionosuuksia alhaisen verotuoton kunnissa. Esitetty 80 %:n tasauslisä tulisi nostaa 90 %:iin.

Kun tavoitteena on turvata kuntien peruspalvelujen rahoitus tasapuolisesti koko maassa ei kiinteistöverotulojen pois jättämiselle verotulojen tasauksesta ole perustetta, Tasauksessa tulee ottaa huomioon kaikki kiinteistöverot täysimääräisesti. Kiinteistöverot jakaantuvat yhteisöverojen tapaan kuntien välillä hyvin erisuuruisesti ja yhteisöverotulot ovat mukana tasauksessa, mutta kiinteistöverotulot eivät.

Esitetty viiden vuoden siirtymäaika on perusteltu.

Päätös:

Kunnanhallitus hyväksyi esityksen yksimielisesti.

Oteen oikeaksi todistaa Alavieskan kunnanvirastossa 1.4.2014

Anna-Liisa Isotalus
Pöytäkirjanpitäjä

Jakelu

Valtiovarainministeriö

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS		Pykälä(t)	42-50	Sivu										
MUUTOKSENHAKUKIELLOT														
Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 91 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa pykälät 42-50 Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 89 §:n 1 mom mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla pykälät Hallintolainkäyttöl 5 §:n/muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet													
OIKAISUVAATIMUSOHJEET														
Oikaisuvaatimus-aika ja vaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava. Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen													
Oikaisuvaatimusviranomainen	XXXXXXX Pappilantie 1, 85200 Alavieska	Pykälät												
VALITUSOSOITUS														
Valitusviranomainen ja valitusaika	Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen. <table border="1"> <tr> <td>Valitusviranomainen ja postiosoite Pohjois-Suomen hallinto-oikeus PL 189, 90101 OULU</td> <td>käyntiosoite Isokatu 4, 3.krs 90100 Oulu</td> </tr> <tr> <td>Kunnallisvalitus, pykälät</td> <td>Valitusaika 30 päivää</td> </tr> <tr> <td>Hallintovalitus, pykälät</td> <td>Valitusaika 30 päivää</td> </tr> <tr> <td>Muu valitusviranomainen, osoite ja postiosoite</td> <td>Pykälät</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Valitusaika päivää</td> </tr> </table> Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista, ajan laskussa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.				Valitusviranomainen ja postiosoite Pohjois-Suomen hallinto-oikeus PL 189, 90101 OULU	käyntiosoite Isokatu 4, 3.krs 90100 Oulu	Kunnallisvalitus, pykälät	Valitusaika 30 päivää	Hallintovalitus, pykälät	Valitusaika 30 päivää	Muu valitusviranomainen, osoite ja postiosoite	Pykälät		Valitusaika päivää
Valitusviranomainen ja postiosoite Pohjois-Suomen hallinto-oikeus PL 189, 90101 OULU	käyntiosoite Isokatu 4, 3.krs 90100 Oulu													
Kunnallisvalitus, pykälät	Valitusaika 30 päivää													
Hallintovalitus, pykälät	Valitusaika 30 päivää													
Muu valitusviranomainen, osoite ja postiosoite	Pykälät													
	Valitusaika päivää													
Valituskirjelmä	Valituskirjelmässä on ilmoitettava - päätös, johon haetaan muutosta - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi - muutosvaatimuksen perusteet. Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai jäljennöksenä sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valituskirjelmään on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on liitettävä valtakirja sen mukaan kuin HLL 21 §:ssä säädetään.													
Valitusasiakirjojen toimittaminen	Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä. <table border="1"> <tr> <td>Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite</td> <td>Pykälät</td> </tr> <tr> <td>Jos valitusasiakirjat on toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle, vastaanottajan nimi, osoite ja postiosoite</td> <td>Pykälät</td> </tr> </table>				Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite	Pykälät	Jos valitusasiakirjat on toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle, vastaanottajan nimi, osoite ja postiosoite	Pykälät						
Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite	Pykälät													
Jos valitusasiakirjat on toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle, vastaanottajan nimi, osoite ja postiosoite	Pykälät													
Lisätietoja	Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/93) nojalla muutoksenhakijalta peritään hallinto-oikeudessa kulloinkin voimassa oleva oikeudenkäyntimaksu, 90 euroa/2012.													